

Beszélgetés Marghescu Tamással, a CIC leendő vezérigazgatójával

– Az Egyesület tagsága nem nagyon ismer, noha számtalan rendezvény, tanulmányút fő szervezője voltál. Nemzetközi kapcsolataid kiválóak, ami nem is csoda, hiszen majd egy évtizedig voltál az IUCN páneurópai térségének vezetője, és mint ilyen 55 országot képviseltél. Azt tapasztaltam, hogy ezt a szervezetet nem mindenki ismeri a szakmában.

– Az IUCN a természeti értékek megőrzésére létrehozott nemzetközi szervezet, röviden a „Természetvédelmi Világszövetség”. 1948-ban alapították, központja a Genfi-tó partján, Glandban van. 81 ország tagja állami szinten, de összesen 145 országból csatlakozott hozzá valamely kormányhivatal, vagy nem kormányzati szervezet, és 77 nemzetközi szervezet is együttműködik vele. Fő feladata, hogy bátorítsa és segítse a biodiverzitás megőrzését, és a természet erőforrásainak mértékletes használatát, az ökológiai rendszerek fenntartását. Mintegy 10 000 tudós működik közre a különféle szakértői csoportokban világszerte.

– Néhány példát mondanál?

– A két szélsőséget említeném, legalábbis ami a méretet illeti. Vannak szakértők, akik az afrikai elefánttal foglalkoznak, és vannak, akik a különféle hangyafajokkal. Az IUCN hozza nyilvánosságra minden évben az ún. vörös lista aktualizált kiadványát, amely tartalmazza a Föld valamennyi veszélyeztetett állat- és növényfaját. A kiadvány népszerűségére és súlyára jellemző, hogy a közzététel után 24 órával már több, mint 1 millió megkeresést regisztrálnak. Ide tartozik a Világ védett területeinek bizottsága is, amely a különféle védett területek osztályozásával foglalkozik.

A magyar nemzeti parkok túlnyomó többsége az IUCN II. kategóriájába tartozik.

Ebben a szervezetben születtek a különféle nemzetközi természetvédelemre vonatkozó egyezmények is.

Ugyanakkor részt vesz az ENSZ közgyűlésein állandó megfigyelői státuszban, így nyomon tudja követni a határozatok születését, és ha kell, beilleszti a természetvédelemmel kapcsolatos igényeket. Ugyanezt teszi például az Európai Parlamentben is. Elmondható, hogy komoly súlya van még akkor is, ha sokszor nem úgy mennek a dolgok, ahogy szeretnénk, annak ellenére, hogy teljesen világos, hogy a jelenlegi gazdasági rendszer fenntarthatatlan.

– A magyarországi helyzetet hogyan látod?

– Mondhatni jól ismerem azokat a polémiákat, melyek ezen a téren elhangzottak. És itt elsősorban az erdészek és a természetvédők közötti felesleges és sehova sem vezető, áldatlan nézeteltérésére gondolok. A helyzetre van egy mondás, miszerint nem tudnak a felek „a tényér széléről kinézni”. Ez a mi esetünkben annyit jelent, hogy mindkét fél csak a saját meggyőződésével van elfoglalva, miközben nyilvánva-

ló, hogy ha a természetvédelemmel kapcsolatos munkákat a társadalom megfizetné, akkor a mi esetünkben az erdőterület kezelői természetvédelmet „termelnének”.

– Már megbocsáss, de van egy érzésem, hogy a politika sem kezeli kellő súllyal a helyzetet. Elég, ha csak arra gondolok, hogy az ország területének 20 százalékát borító ökoszisztéma ügyeivel kapcsolatos tárgyalásokon nem legalább államtitkári szinten vagyunk képviselve.

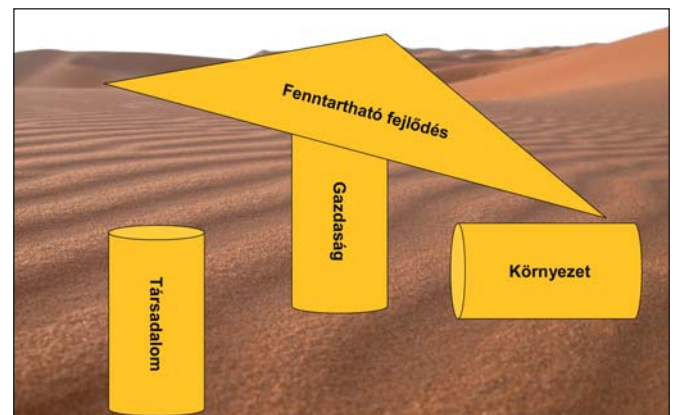
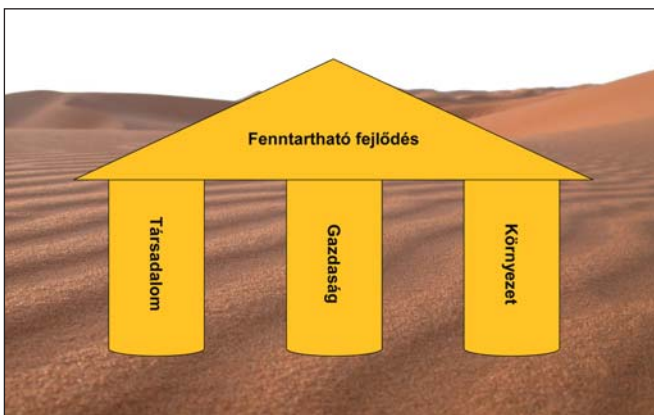
– Én tovább megyek. 2002-ben Johannesburgban összejöttek a világ államainak vezetői, kormányfői. Úgy döntöttek, hogy a biológiai sokszínűség csökkenésének folyamatát 2010-ig megállítják. Tehát először a történelemben államfők foglalkoztak a problémával. Aztán a sok értekezletnek az lett a vége, hogy semmitmondó paragrafusokat hoztak létre, lényeges változást nemigen tapasztaltunk. Amikor riportereink nem egy államfőnél rákérdeztek, hogy mit értenek biológiai sokszínűségről, kiderült hogy nem tudják.

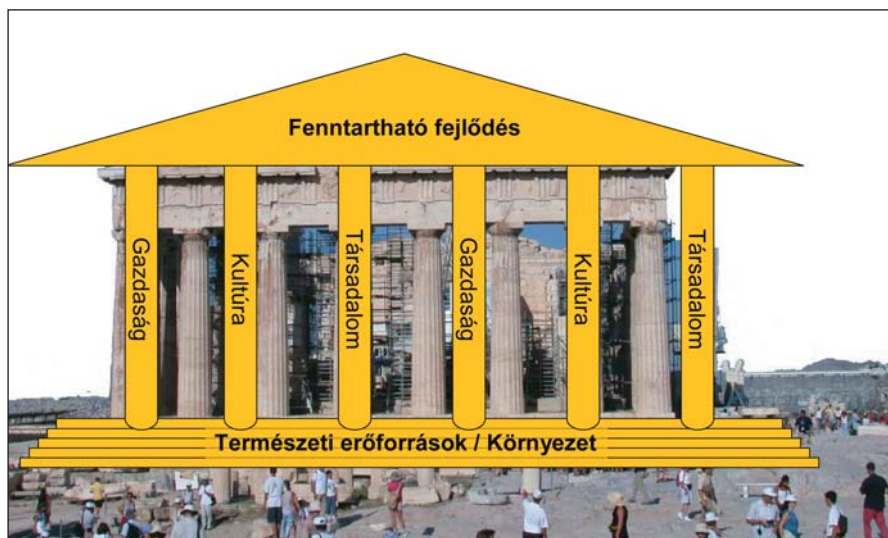
A klímaváltozás ügyében a fordulat akkor következett be, amikor Sir Nicholas Stern, a brit kormány fő-ökonómusa forintosította a klímaváltozás következményeit.

Ebből következően a természetvédelem és erdők kérdésében szintén a biológiai sokféleség gazdasági megközelítése hozhat változást.

– Hát az elég szomorú, mondatni reménytelen helyzet.

– Mi más utat választottunk. Gondoltuk, hogy a határidőt megszabók döntését kihasználjuk, bár tudtuk, hogy azt betartani lehetetlen. Amit hatvan év alatt nem lehetett elérni, azt hat év alatt

lehetetlen. Nem a világ nemzeti kormányai fogják elhozni a szükséges változást, hanem egy társadalmi mozgalom. Ezért volt fontos az, hogy megnyertünk nagyvárosokat, cégeket, és a lakosság támogatásával értük el a kitűzött részcélokat, mert a társadalmat, a helyi közösségeket lakóit nem lehet kihagyni ezekből a döntésekből.

Jó példa erre az, hogy az amerikai kormány (George W. Bush elnöksége alatt) nem ismerte el a klímaváltozást, miközben regionális szinten például Kalifornia állam magáévá tette és tette is a helyzet javításáért.

– És mi van az ökonomikus szemlélettel?

– Az egész jelenlegi pénzügyi krízis a természet sínyli meg legjobban. A természetpusztító folyamatoknak addig nem lesz vége, amíg a természetnek nincs ára. Gazdaság, környezet, társadalom, ez a három a fenntartható fejlődés legfontosabb pillére, csak az nem mindegy, hogy melyiktől függ a másik.

A gazdaság nap mint nap lerombol a természet pilléréből egy darabot. A ma divatos fenntartható fejlődés modelljében egyenrangú a három pillér, de a valóságban a fejlődési folyamatok a természet kárára valósulnak meg. Ha ez a folyamat nem változik, előbb-utóbb odavezet, hogy a természet pillére olyanira meggyengül, hogy magával rántja a gazdaságot és társadalmat.

A gazdaság és társadalom tartópilléreit a természetre kell alapozni! Például legyen olyan magas az erdő értéke egy autópálya építésénél, hogy csak az erdőt elkerülő nyomvonalon érje meg az építkezés. Mert hosszú távon mi az emberiség érdeke? Az erdőnek, mint ökoszisztémának szolgáltatása, vagy az autópálya előnye?

Egy felmérés szerint régen életünk hetven százalékát töltöttük azzal, hogy az alapvető szükségleteinkért dolgozzunk. Étel, ital, lakhatás, ilyesmire gondolok. Ma már ezeket csak huszonöt százalékos időráfordítással állítjuk elő. A felsza-

badult időben olyan tevékenységeket folytatunk, melyek eszközigényének előállításához óriási energiát használunk fel. Gépkocsi, repülő, luxustermékek stb. A fogyasztói szemlélettel nem tartható fent a fejlődés ésszerű keretek között.

Nekem fontos volt az IUCN-ben, hogy ne úgy viselkedjek, mint egy földtulajdon nélküli NGO, aki kívülről könnyen köp a más levesébe. Mielőtt ítélezik, nyilatkozik, vegye fel a kapcsolatot a terület kezelőjével, tulajdonosával, erdőszel, vadászal.

– Elérkeztünk a CIC-bez.

– Igen. E hárombetűs rövidítés pontos jelentése: Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács. Csak Európában hétmillió szervezett vadász van. Azt hiszem, a vezetőkeresésnél azért gondoltam rá, mert nemzetközi ismertségem nemcsak a természetvédelemre korlátozódik, és széles körű tapasztalataim elengedhetetlenek ebben a munkakörben. Ne a politikától várjuk a megoldást. Az ésszerűtlen növekedésnek véget kell vetnünk. Új gazdasági rendet kell teremtenünk, ahol az erdő szolgáltatásainak is megvan az ára. Ezeket a társadalom fizesse meg.

Például München ivóvízellátását adó vízgyűjtő területeken a gazdálkodók 240 eurót kapnak hektáronként azért, hogy ne műtrágyázzanak. Ennek következtében nem kell tisztítani, kezelni a vizet, mielőtt a hálózatba engedik. Olyan adapter szerelhető fel a csapokra, mellyel közvetlen szódavíz állítható elő, így a göngyöleg is kiiktatható. Muszáj, kötelező elmozdulnunk a helyes irányba.

– Sok sikert, és jó egészséget kívánok munkádhoz.

Pápai Gábor

A Sóstói-erdő a világhálón

„A Mi Erdőnk, honlap a Sóstói-erdőért” címmel egy újonnan létesült weblapra kattinthatunk. A honlap részletes ismertetést ad a nyíregyházi Sóstói-erdőről és a vele kapcsolatos minden fontos információról, ismeretről. Az érdeklődő képekkel gazdagon illusztrálva ismerheti meg az erdőben előforduló fás és lágyszárú növényfajokat, a védett növényeket és a gombákat. Külön említést érdemel a történelmi térképekkel illusztrált történelmi rész, mely az erdő mai képének megértését segíti elő. A honlapot az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület hozta létre azzal a céllal, hogy az erdő iránt ér-

deklődők, vagy éppen az erdőért tenni akarók bővíthessék ismereteiket, tájékozódhassanak a legfrissebb hírekről, eseményekről, sőt saját tapasztalataikat, észrevételeiket is megoszthassák másokkal. Természetesen, ha valaki csak kirándulni szeretne egyet, a honlap tökéletes alapot nyújt ahhoz, hogy az ember előzetes ismeretekkel felvértezve vághasson neki a szabadban eltöltött napnak. A hasznos információk címszó alatt megtekinthetők menetredek és térképek is.

Természetesen a terület és szűkebb környezetének természetvédelmi helyzetével, feladataival és a korábbi ta-

pasztalattal is megismerkedhet a honlapra látogató.

A honlap szerkesztői külön hangsúlyt fektetnek arra, hogy a téma iránt érdeklődők megismerhessék a területen zajló erdőgazdálkodás alapvonalait. Rendkívül fontos hangsúlyozni, hogy a honlap nem mélyíti a sok esetben kétségtelenül meglévő árkot az erdőgazdálkodás és a természetvédelem között, hanem pont az árok áthidalását tűzte ki célul. Ezen törekvéseket támogatja alá a terület állami tulajdonú erdeinek kezelőjével, a Nyírerdő Zrt.-vel való együttműködés is.

A honlap a <http://www.sostoierdo.hu/> címen tekinthető meg.

Korda Márton